

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KBO/2004/50

BETREFT: Basisonderwijs: Bijdrage voor leerlingenvervoer

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 23 februari 2004

1.2 Verzoeker

Een klacht door een ouder tegen het betalen van een bijdrage per leerling voor het vervoer naar de school.

1.3 Verweerder

Basisschool Gemeenschapsonderwijs
Scholengroep

1.4 CZB

De vraag werd via de mail op 23 februari 2004 ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur.

Bij zending van 18 maart 2004 werd de school, scholengroep en verzoeker verwittigd van de zittingsdag.

Bij nota van 29 maart 2004 is een reactie ingediend door de scholengroep 10. De nota van 29 maart 2004 is doorgestuurd op 31 maart 2004 naar de verzoeker.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Sinds 1999 woont de vragende partij met zes jaar oude dochter Ileen en vier jaar oude zoon Kwinten op ongeveer één kilometer van het centrum van de gemeente. De keuze voor de woonplaats werd mede gekozen wegens de ligging : dicht bij allerhande voorzieningen, waaronder ook de plaatselijke scholen.

Ook de keuze voor het door school georganiseerd vervoer is bewust genomen.

Wat de vragende partij tegen de borst stuitte is de rekening welke ze mochten ontvangen inzake bijdrage in de kosten van het schoolvervoer. Een eerste navraag leerde immers dat de vragende partij thans gestraft wordt omdat ze te dicht bij de school wonen, of anders gesteld : ze dienen de kosten te betalen voor het georganiseerd vervoer dat voor kinderen wiens ouders op meer dan vier kilometer van de school wonen volledig gratis is.

3. STANDPUNTEN VERWERENDE PARTIJ

De scholengroep heeft zich gewoon gehouden aan de door het departement onderwijs van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap opgelegde regelgeving inzake het leerlingenvervoer. : de omzendbrief van 19 augustus 2002.

Zo ondermeer 4.1 Vrije Keuze, meer bepaald naar de zesde alinea van punt 4.1.1 Gewoon Basisonderwijs: “De redelijke afstand binnen het gewoon basisonderwijs bedraagt 4 kilometer. Leerlingen die binnen deze afstand geen officiële school of geen vrije school vinden, zijn rechthebbende leerlingen”. Aangezien de verzoeker op ongeveer één kilometer van de school woont zijn de kinderen geen rechthebbenden en dienen zij de in de omzendbrief (en dus niet de door de scholengroep of de door de school) opgelegde tarieven te betalen.

De vraag druist regelrecht in tegen de door de regelgever beoogde filosofie.

De reorganisaties van de ritten waarnaar de vragende partij verwijst zijn er gekomen om volgende redenen:

- rationalisering van het leerlingenvervoer
- prioriteit voor leerlingen die
 - op meer dan vier kilometer van de school wonen en dichterbij geen andere school van het gemeenschapsonderwijs hebben (rechthebbende leerlingen dus)
 - als er dan nog plaats over is in de bus, het verst van de school wonen. Deze zijn dan niet rechthebbenden en dienen, zoals hoger aangehaald, de door de regelgever voorziene tarieven te betalen

Misschien ook aandacht voor het feit dat door de rationalisering van het leerlingenvervoer binnen de scholengroep op jaarbasis het exploitatieverlies van het leerlingenvervoer vermindert van ongeveer € 250.000 naar ongeveer € 150.000. Deze € 100.000 komt dan ter beschikking voor o.m. de aankoop van didactisch materiaal. Ook voor de kinderen van de verzoeker.

4. ZITTING VAN DE COMMISSIE

4.1 Datum en uur

5 april 2004, 13 uur

4.2. Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs

4.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

de heer Ernest Duys, voorzitter;

Walter Cools, Katelijn Vanzegbroeck, Raf Verstegen, Jean Dujardin.

4.4. Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadsleden

verzoeker

5. ADVIES COMMISSIE

5.1 Regelgeving

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Artikel 25

§ 1. Ouders kunnen hun kinderen onderwijs laten volgen in een school of ze kunnen kiezen voor huisonderwijs. Ouders hebben bovendien de vrije keuze tussen officieel onderwijs en vrij onderwijs. Dit betekent dat de Gemeenschap verplicht is :

1° op verzoek van ouders die officieel onderwijs in een school zoals bedoeld in artikel 97 wensen en dat binnen een afstand van vier kilometer niet vinden, hetzij een officiële school zoals bedoeld in artikel 97 in de financierings- of subsidiëringsregeling op te nemen, hetzij tussen te komen in de kosten van het vervoer naar dergelijke officiële school.

Artikel 27

§ 1. In de door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen bijdragen worden gevraagd voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

§ 3. Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

Artikel 37

§ 3. Voor het lager onderwijs bevat het schoolreglement ten minste de volgende elementen: 7° de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27, § 3.

§ 4. Het schoolbestuur informeert de ouders schriftelijk over het schoolreglement voorafgaand aan de eerste inschrijving van hun kind en bij elke wijziging van het reglement.

Artikel 51

Een schoolbestuur mag informatie verstrekken over het eigen opvoedings- en onderwijsaanbod, maar het mag geen oneerlijke concurrentie voeren.

5.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

5.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

5.4 Advies

Internationale verdragen, de grondwet en het decreet basisonderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde lager onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Verder kunnen geen bijdragen gevraagd worden voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

Het principe van kosteloos onderwijs betekent niet dat aan de ouders geen geld gevraagd mag worden maar betekent wel dat er geen inschrijvingsgeld gevraagd mag worden en dat ze niet moeten betalen voor datgene wat noodzakelijk is voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen of het bereiken van de eindtermen.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

Aanvullend aan het noodzakelijke onderwijsprogramma kunnen er onderwijsactiviteiten en een dienstverlening aan leerlingen zijn, georganiseerd worden die niet noodzakelijk zijn voor de eindtermen, zowel binnen of buiten de lestijden en al of niet binnen de schoolgebouwen; hiervoor geldt het principe van de kosteloosheid niet. Het gaat om een afzonderlijke dienstverlening (vb. leerlingenvervoer) die niet verplicht gesteld kan worden en waarvoor een bijdrage aan de ouders gevraagd kan worden.

De Commissie wijst op artikel 25 van het decreet basisonderwijs. Kleuters of leerlingen lager onderwijs die op 1 km van een gemeenschapsschool wonen zijn geen vrije keuze leerlingen. Vrije keuze leerlingen kan maar o.a. als de kinderen meer dan 4 km van de school wonen.

Verder is er wat betreft de prijs voor het vervoer door de school de omzendbrief GD/2002/08 van het departement onderwijs van 19 augustus 2002 : zijnde de Buzzy Pazz voor iedereen, ongeacht de afstand tot de school. Deze regeling is gebaseerd op de wet van 26 april 1962 betreffende het gemeenschappelijk vervoer van de leerlingen van de onderwijsinrichtingen, waarin bepaald wordt dat men slechts leerlingenvervoer mag organiseren indien de leerlingen die van dit vervoer gebruik maken daarvoor betalen volgens een tarief dat niet verschilt van dat van de Nationale Maatschappij voor Buurtspoorwegen. De Nationale Maatschappij voor Buurtspoorwegen is thans de Vlaamse Vervoersmaatschappij (De Lijn). Sinds enkele jaren hanteert De Lijn één tarief voor alle schoolabonnementen, zijnde het tarief van de Buzzy Pazz. Het is de plicht van alle scholen om dan ook de tarieven gehanteerd door De Lijn te volgen.

De Commissie komt het volgende advies:

Een schoolbestuur handelt niet in strijd met de principes inzake kosteloosheid of eerlijke concurrentie zo het voor haar niet vrijekeuzeleerlingen een bijdrage vraagt inzake leerlingenvervoer zoals voorzien is in de geldende onderwijsreglementering.

Brussel, 5 april 2004

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter